

PREDNOSTI SODELOVANJA

ERDO prinaša državam
partnericam koristi na lokalni,
nacionalni in mednarodni ravni:

Koristi na mednarodni ravni

- povečana prepoznavnost države in možnost vplivanja na način reševanja globalnih izzivov varstva okolja in jedrske varnosti
- prispevek k prihranku nekaj milijard EUR pri investicijah v državah EU
- povečan vpliv na evropske in mednarodne agencije, ki delujejo na področju jedrske energije in jedrske varnosti
- povečan vpliv na dobavitelje jedrske tehnologije in goriva

Koristi na nacionalnem nivoju

- jasna in verodostojna opredelitev za odgovorno ravnanje z lastnimi radioaktivnimi odpadki
- zmanjšanje stroškov na področju raziskav in razvoja
- povečana in združena sredstva za razvoj realnih in pravočasnih rešitev
- obsežne spodbude za gospodarstvo in izboljšanje infrastrukture za državo, ki sprejme odlagališče
- dostop do že uveljavljenih dobrih praks in tehnologije

Koristi na lokalni ravni

- sodelovanje v sodobnem reševanju okoljskih problemov, ki temelji na vključevanju deležnikov
- povečan vpliv lokalnih skupnosti, ki sprejmemo odlagališče, na odločanje v zvezi z okoljskimi vprašanji na nivoju države
- velike kratkoročne in dolgoročne gospodarske ter infrastrukturne koristi za lokalne skupnosti

ERDO
working group

Za skupno
evropsko rešitev
ravnanja z
radioaktivnimi
odpadki

ERDO
working group

Kontakt za dodatne informacije
ewoud.verhoef@covra.nl
charles.mccombie@arius-world.org
www.erdo-wg.com

Vsaka evropska država mora sama poskrbeti za odgovorno in primerno ravnanje s svojimi radioaktivnimi odpadki. Le malo držav je do zdaj sprejelo končno rešitev za svoje visoko-radioaktivne dolgožive odpadke. Edina do zdaj priznana varna rešitev je odlaganje v geološko odlagališče globoko pod površjem Zemlje. Tovrstna rešitev je najbolj trajnostna, saj ne prelaga okoljskih bremen na naslednje generacije. Izgradnja nacionalnega odlagališča za visoko-radioaktivne odpadke je za mnoge države še vedno nerešeno vprašanje.

Za skupno evropsko rešitev ravnanja z radioaktivnimi odpadki

Priporočila Evropskega parlamenta in Evropske komisije od vseh držav članic zahtevajo, da imajo jasno opredeljen program ravnanja z radioaktivnimi odpadki. Program mora med drugim tudi zagotoviti, da imajo države članice možnost odlaganja v geološkem odlagališču. Podnebne spremembe in zanesljivost oskrbe z energijo povečujejo povpraševanje po jedrski energiji, s tem pa se v Evropski uniji povečujejo tudi zahteve po kvalitetnih in izvedljivih programih odlaganja radioaktivnih odpadkov. Tudi države, ki nimajo jedrskih elektrarn, uporabljajo jedrske tehnologije, pri katerih nastajajo manjše količine dolgoživih visoko-radioaktivnih odpadkov. Lastno odlagališče je za države, kjer je tovrstnih odpadkov malo, velik tehnični in gospodarski izziv. Smiselna rešitev je lahko tudi razvoj enega oziroma manjšega števila regionalnih odlagališč, ki prinaša mnoge tehnične in ekonomske prednosti. Z delitvijo stroškov načrtovanja in obratovanja odlagališča lahko države prihranijo več sto milijonov evrov.

DELOVNA SKUPINA

Večnacionalna delovna skupina (WG) preučuje uresničljivost ustanovitve neprofitne Evropske organizacije za načrtovanje odlagališča kot samostojnega podjetja (ERDO – European Repository Development Organisation), ki bo v Evropi zgradila eno ali več skupnih geoloških odlagališč. Člane delovne skupine imenujejo ustrezne vladne organizacije.

Na ustanovnem sestanku ERDO-WG 28. januarja 2009 so sprejeli naslednjo izjavo: **“Naš cilj je sodelovati pri iskanju skupnih rešitev za varno ravnanje z dolgoživimi radioaktivnimi odpadki v naših državah. Posebno pozornost bomo posvetili uresničljivosti formalne ustanovitve skupne evropske organizacije za ravnanje z radioaktivnimi odpadki. Delovna skupina bo pripravila vse potrebno za ustanovitev Evropske organizacije za načrtovanje odlagališča (ERDO) kot samostojnega podjetja/ustanove. Z usklajenim predlogom bodo seznanjene vlade sodelujočih držav. Če bo doseženo zadostno soglasje med vladami ali njihovimi predstavniki, se bo proces zaključil z ustanovitvijo ERDO.”**

Med pomembnimi cilji ERDO-WG so tudi izmenjava informacij, pridobivanje in vzdrževanje strokovnih kompetenc ter promocija ideje o načrtovanju skupnega odlagališča, ki lahko primerno dopolni nacionalni program.

odlagališča. ERDO-WG vodita

v imenu članov projekta Nizozemska agencija za ravnanje z radioaktivnimi odpadki COVRA (www.covra.nl) in Združenje Arius (www.arius-world.org).

VARNOST

Najpomembnejša naloga bodoče organizacije ERDO bo vsekakor zagotavljanje varnosti v času obratovanja in dolgoročne varnosti po zaprtju odlagališča. Skupni regionalni objekti za ravnanje z radioaktivnimi odpadki bodo morali izpolnjevati najvišje varnostne in okoljske standarde. To bo zagotovljeno s tesnim sodelovanjem med nacionalnimi upravnimi organi v partnerskih državah. Zaradi velike zahtevnosti in pomena projekta v mednarodnem prostoru bo ERDO-WG pripravil pregled mednarodnih varnostnih zahtev, sodeloval bo z IAEA in upošteval priporočila Skupine evropskih upravnih organov na področju jedrske varnosti ENSREG.

ISKANJE LOKACIJE

Vse države, ki so iskale lokacijo za izgradnjo odlagališča radioaktivnih

odpadkov po letu 1980, so se soočale s težavami. Na osnovi izkušenj iz uspešno izvedenih nacionalnih programov se je v zadnjih desetih letih razvil sodoben model vključujočega procesa, ki omogoča uspešno reševanje te okoljsko zahtevne naloge.

Evropa za umeščanje odlagališča radioaktivnih odpadkov zahteva pristop, v katerem bo za katerokoli izbrano lokacijo mogoče dokazati, da odlagališče ne ogroža okolja, obenem pa omogoča tudi sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, ki jih bo projekt zanimal in se bodo želele aktivno vključiti v načrtovanje. Pri vrednotenju tehnične primernosti in družbene sprejemljivosti lokacije bosta preko javnih razprav in vključevanja v presoje vplivov sodelovali lokalna javnost in javnost na nivoju cele države. Za vključitev v ERDO-WG ni treba, da bi se država predhodno izrekla, da je pripravljena zgraditi odlagališče na svojem ozemlju.

Če bo doseženo zadostno soglasje, bo sledil dogovor o sedežu ustanove, strukturi kadrov in začetnem programu dela v prvih desetih letih

Kandidiranje za potencialno lokacijo odlagališča je popolnoma prostovoljno in mogoče šele po intenzivni komunikaciji med državnimi organi in lokalno skupnostjo, ki bi izrazila interes za umeščanje odlagališča. Država lahko kadarkoli pred končno odločitvijo svoje sodelovanje tudi prekine.

KAJ SLEDI?

ERDO-WG bo v naslednjih letih pripravil podatke, ki jih bodo vlade potrebovale pri odločanju o tem, ali naj nadaljujejo z aktivnostmi za ustanovitev ERDO.

delovanja ERDO. ERDO bo deloval kot sestrška organizacija že razvitim nacionalnim programom odlaganja radioaktivnih odpadkov, ki v nekaterih evropskih državah že tlakujejo pot za izgradnjo varnih in družbeno sprejemljivih geoloških odlagališč.

KATERE DRŽAVE?

Članstvo v ERDO-WG se spreminja, leta 2010 so bile vključene naslednje države:

Avstrija	Bolgarija
Irska	Italija
Nizozemska	Litva
Poljska	Romunija
Slovaška	Slovenija

Poleg tega so v skupini tudi opazovalci, ki sta jih poslali IAEA in EK. Pogovori potekajo tudi z ostalimi evropskimi državami.

ERDO
working group